

ORGANSKA POLJOPRIVREDA

**DOBRA ZA TEBE
DOBRA ZA PRIRODU!**

ZAŠTO ORGANSKA POLJOPRIVREDA?

Novi Sad, 2010.

Šta je organska poljoprivreda?

Organska proizvodnja je celovit sistem upravljanja i proizvodnje hrane koja se bazira na ekološkoj praksi, visokom stepenu biološke raznovrsnosti (biodiverzitet), očuvanju prirodnih resursa i primeni visokih standarda o dobrobiti životinja kao i načina proizvodnje korišćenjem prirodnih supstanci i postupaka (Zakon o organskoj poljoprivredi RS, 2010).

Kao zakonski regulisan celovit sistem kontrolisane i sertifikovane proizvodnje hrane, organska poljoprivreda pripada održivoj poljoprivredi, koja objedinjuje tradiciju i nova naučna i tehnološka znanja, poštujući prirodne principe. Razvijajući sistem tesno povezanih metoda, ispunjava zahteve potrošača za kvalitetnom i zdravstveno bezbednom hranom i štiti biodiverzitet i životnu sredinu.

Organska proizvodnja polazi od sledećih principa:

- ☛ Princip zdravlja poboljšava zdravlje zemljišta, biljaka, životinja, ekosistema i ljudi.
- ☛ Princip ekologije - definiše organsku poljoprivredu kao dinamičan sistem koji poštuje biološke cikluse sa međuzavisnošću svih živih bića. Tako utiče na zaštitu biološke raznovrsnosti koja obuhvata gene, vrste i ekosistem.
- ☛ Princip pravednosti podrazumeva negovanje humanih, pravičnih odnosa i etičkih principa, kako prema prirodi tako, i u odnosima između ljudi.
- ☛ Princip negovanja i stvaranja – odnosi se na primenu preventivnih mera i predostrožnosti a obezbeđuje osnovna ljudska prava na korišćenje dovoljno, bezbedne i kvalitetne hrane, kao i na zdravu životnu sredinu uz

smanjenje siromaštva i povećanje kvaliteta života.

Organska poljoprivreda nije statična, ona se menja i zavisi od agroekoloških uslova i tradicije. Međutim, ona uvek podrazumeva primenu prirodnih procesa i zakonitosti ekosistema. Zato je u proizvodnji zabranjena upotreba sintetizovanih mineralnih đubriva, pesticida, hormona, antibiotika i aditiva (u propisima su date liste sredstava koja se mogu koristiti) i genetski modi-

fikovanih organizama. Takođe, plodored (rotacija useva) predstavlja osnovu sistema proizvodnje sa kojim su usaglašene i druge agrotehničke mere. Na taj način postiže se osnovni cilj očuvanja plodnosti zemljišta („živo zemljište“) i iskorišćavanje potencijala rodnosti i kvaliteta odabranih vrsta i sorti.

Organska poljoprivreda mora ostvariti ekonomsku, socijalnu i ekološku dobit.

Koraci

Zakon i standardi regulišu metode koje uključuju uspostavljanje zatvorenog proizvodnog sistema uravnotežene biljne i stočarske proizvodnje, oslanjajući se na kompost, zelenišna đubriva i razložen, zreo

stajnjak, uz optimalno korišćenje obnovljivih izvora energije i smanjenje zagađivanja iz poljoprivrede. Gajenjem većeg broja vrsta, rasa i sorti, posebno starih, širi se broj organskih proizvoda a ekološkim uređenjem farme i polja, gajenjem biološki korisnih vrsta proširuje se biodiverzitet i čuva ekosistem. Metode integralne zaštite i biološke kontrole bolesti, štetočina i korova kao i primena dobre sanitarne i higijenske prakse daju bezbednu hranu, bez hemijske i mikrobiološke kontaminacije.

Stanje poljoprivrednih površina i specifične metode organske poljoprivrede zahtevaju uvođenje perioda konverzije (do tri godine) za svakog novog proizvođača. To je period predviđen za sticanje novih znanja, početak primene metoda organskih agrotehničkih mera, izmenu strukture proizvodnje, uvođenje plodoreda i ekološkog uređenja polja i okoline. Takođe,

to je i period edukacije, uvođenja knjiga polja i ekokoridora.

Zašto kupovati proizvode iz organske poljoprivrede?

Prednosti

Uz upotrebu navedenih principa i metoda, organska poljoprivreda ima prednost zbog:

- **Hrane koja ima visoke vrednosti i zdravstveno je bezbedna, što je prvi standard IFOAM-a (Međunarodna federacija za organsku poljoprivredu).** Ta hrana ima prirodan miris, ukus i intenzivniju boju karakterističnu za vrstu i sortu. Organski proizvedeno voće i povrće je obavezni sastavni

deo svakodnevnog obroka u racionalnoj ishrani. Sadržaj suve materije je veći (oko 25%), sadržaj vitamina C (oko 28%), a veći je sadržaj beta karotena, flavonoida (do 70%), kao i drugih biološki aktivnih materija - antioksidanasa. U povrću je za oko 90% manje nitrata, veoma štetnih za odrasle a posebno za decu (pojava smetnje u krvi - metemoglobinemija). U mleku je redukovan sadržaj štetnih metala, mikotoksina, ostataka pesticida i glukoalkaloida. U mesu je veći sadržaj nezasićenih masnih kiselina i omega 3.

Biljke sadrže više prirodnih biotoksina koji ih čuvaju, kao što je na primer solanin u krompiru i tomatin u paradajzu. Ovi biotoksini povećavaju otpornost biljaka na bolesti i štetočine. Iz ove proizvodnje ostvaruje se veći godišnji prinos u odnosu na konvencionalnu proizvodnju jer su biljke otpornije, a istovremeno, gubici zemljišta zbog erozije su 20 do 40% manji.

Organski proizvedena hrana je bez ostataka pesticida, teških metala, bez antibiotika, hormona i aditiva, što sve zajedno povećava njenu nutritivnu i zdravstvenu vrednost. Ovi proizvodi su sigurni jer se vrši

redovna kontrola (kontrolori sertifikacionih kuća i inspektori Ministarstva poljoprivrede) proizvodnog procesa, a sertifikat i državni logo za organsku poljoprivredu su garancija da je to hrana proizvedena na način kako popisuje organska proizvodnja.

- ☛ **Organskom proizvodnjom vodi se briga o životinjama jer se uzgajaju u prirodnim uslovima, što omogućuje ispoljavanje njihovih prirodnih funkcija i ponašanja.**
- ☛ **Na ovaj način podstiču se biološki ciklusi što uključuje biljke, životinje, mikroorganizme kao i floru i faunu zemljišta. Primenom agrotehničkih mera poboljšavaju se fizička, hemijska i mikrobiološka svojstva zemljišta (plodored, obrada zemljišta, organska i zelenišna đubriva), smanjuje se erozija (međusevi, nastiranje zemljišta, pokrovni usevi). Prirodnim metodama proizvodnje i uređenjem površina održava se biološka ravnoteža sa svim svojstvima lokalne prirode. Specifično dizajniranje polja uključuje ekokoridore, cvetne pojaseve unutar i oko polja, uz sadnju**

odgovarajućeg šiblja i drveća, kao staništa za insekte i ptice. Gajenjem većeg broja vrsta, sorti i rasa, posebno starih, održava se genetska varijabilnost, čuva ekosistem i životna sredina a ruralni predeo tada izgleda lepše i atraktivnije.

- ☛ **U proizvodnji organske hrane troši se manje energije a manje je i oslobađanja štetnih gasova (smanjen je efekat „staklene bašte“). Organski proizvedena, sveža hrana najviše se prodaje na lokalnom tržištu. Sve navedene činjenice čine organsku poljoprivredu energetski efikasnijom, sa manjim karbonskim otiskom u odnosu na konvencionalnu.**

Poruka potrošačima:

Kupujući hranu iz organske proizvodnje vi višestruko dobijate. Poboljšavate svoje zdravlje, utičete na zdrav razvoj svoje dece, dobijate zdraviju životnu sredinu a svoj kućni budžet, racionalnom kupovinom, popravljate. Kada kupujete nepotrebne grickalice, veštački zaslađene i gazirane napitke i drugu nekvadratnu hranu, trošite mnogo novca. Takva hrana utiče

na povećanje vaše telesne težine i na pogoršanje ukupnog zdravlja. Kada kupujete ono što je zaista potrebno za racionalnu ishranu i zdrav organizam vas i vaše dece, u kućnom budžetu ostaje novac koji ne mora da se troši na lečenje, nego na lepše stvari po vašem izboru.

KAKO DOĆI DO PROIZVODA „MOJ SALAŠ“

Od juna do septembra Pijaca „Moj salaš“ otvorena je svakog četvrtka od 14 do 20 časova ispred SPC „Vojvodina“ u Novom Sadu

Proizvode možete kupiti i u Prodavnici „Moj salaš“ u Narodnog fronta 22, Novi Sad

Kontakti:

Zelena mreža Vojvodine

Adresa: Pašičeva 24, Novi Sad

Tel/faks 021 6611484

E-mail: office@zelenamreza.org

www.zelenamreza.org

Milica Popović 063 1107389

Duško Medić 063 476921

gtz

Zelena
Mreža
Vojvodine

Green
Network

Град Нови Сад
Градска управа за привреду